

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

**Обласним державним адміністраціям
і департаментам фінансів обласних
державних адміністрацій
(за списком)**

Виконавчим органам місцевих рад

**Виконавчий орган Київської міської
ради (Київська міська державна
адміністрація)**

**Департамент фінансів виконавчого
органу Київської міської ради
(Київська міська державна
адміністрація)**

Про показники міжбюджетних
відносин та складання проєктів
місцевих бюджетів на 2026 рік

Міністерство фінансів України відповідно до частини дев'ятої статті 75 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) доводить визначені в Законі України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (далі – Закон), прийнятому Верховною Радою України 03.12.2025 у другому читанні та в цілому, показники міжбюджетних відносин на 2026 рік (включно з обсягами міжбюджетних трансфертів для відповідних бюджетів), текстові статті, а також організаційно-методологічні вимоги щодо складання проєктів місцевих бюджетів.

Показники міжбюджетних відносин (включно з обсягами міжбюджетних трансфертів для відповідних бюджетів), визначені в Законі, ґрунтуються на положеннях Бюджетних висновків Верховної Ради України, схвалених Постановою Верховної Ради України від 22.10.2025 № 4650-ІХ (далі – Бюджетні

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000065FC2E00F2CFE700](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [29.08.2025 15:00:00](#) по [29.08.2027 15:00:00](#)

Міністерство фінансів України

05110-09-6/36046 від 10.12.2025

висновки), Висновку Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щодо законопроекту про Державний бюджет України на 2026 рік, підготовленому Кабінетом Міністрів України до другого читання, і порівняно з редакцією, яку було подано на перше читання, передбачають такі відмінності:

✓ збільшено доходи місцевих бюджетів завдяки додатковим надходженням до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад 4 відсотків податку на доходи фізичних осіб; Закон доповнено статтею 52 такого змісту: «Стаття 52. Установити, що у 2026 році, як виняток з положень пункту 1 частини другої статті 29 та пункту 1 частини першої статті 64 Бюджетного кодексу України, податок на доходи фізичних осіб (крім податку, визначеного пунктом 1-1 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України, та податку від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу), що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України на відповідній території України (крім території міст Києва та Севастополя), зараховується до загального фонду державного бюджету у розмірі 21 відсоток, до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад – у розмірі 64 відсотки.

З метою сталого проходження опалювального періоду 2025/2026 років та забезпечення своєчасних розрахунків за комунальні послуги та енергоносії у 2026 році додаткові надходження до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад, визначені частиною першою цієї статті, у розмірі 4 відсотки спрямовуються на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ, інші енергоносії, які використовуються в процесі виробництва теплоенергії або іншого виду енергії, на підтримку підприємств з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, централізованого постачання холодної води та водовідведення. У разі наявності заборгованості з різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води зазначені кошти в першу чергу спрямовуються на погашення такої заборгованості.

Місцеві ради, на території яких надаються послуги суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання, у сфері водопостачання та водовідведення, засновниками яких є інші місцеві ради, за рахунок додаткових надходжень, визначених цією статтею, передбачають у своїх місцевих бюджетах субвенції іншим місцевим бюджетам (включаючи субвенцію обласному бюджету) відповідно на: погашення заборгованості з різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води у разі наявності такої заборгованості; проведення розрахунків за електричну

енергію, що використовується для виробництва послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.»;

✓ із Закону виключено видатки споживання за бюджетною програмою «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію різниці в тарифах на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, що складається в поточному періоді» (код 3511170) на загальну суму 15 223,2 млн грн;

✓ у частині горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів у Законі:

змінено параметри розрахунку показників горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів з урахуванням: 1) пункту 1.2 Бюджетних висновків, відповідно до якого під час розрахунку показників горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів на 2026 рік для визначення кількості населення використано чисельність наявного населення за даними Державної служби статистики України та кількості зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб за інформацією Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України; 2) нової статті 52 Закону, відповідно до якої обсяг надходжень від податку на доходи фізичних осіб до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад визначено в розмірі 64 відсотки, внаслідок чого змінилися вихідні дані для обчислення показників базової / реверсної дотації;

уточнено назви та/або категорії окремих територіальних громад у зв'язку з прийнятими розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 №№ 1300, 1301, 1305, 1306, 1314–1316, 1318–1320, 1322–1335, якими внесено зміни до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 №№ 707–730 на виконання Закону України від 21.08.2025 № 4579-IX «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу».

Отже, у Законі під час розрахунку показників горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів з урахуванням вищезазначених вимог:

враховано чисельність наявного населення за даними Державної служби статистики України станом на 01.01.2022 та кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб за інформацією Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України станом на 01.10.2025;

уточнено за результатами виконання місцевих бюджетів за дев'ять місяців 2025 року обсяг очікуваних надходжень у 2025 році податку на прибуток підприємств, визначеного пунктом 1¹ частини першої статті 66 Бюджетного кодексу України, податку на доходи фізичних осіб, визначеного пунктом 1 частини першої статті 64 та пунктом 1 частини першої статті 66 Бюджетного кодексу України, з урахуванням положень абзацу першого пункту 60 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України;

виключено з розрахунку бюджет Курахівської міської територіальної громади Донецької області у зв'язку з віднесенням території Курахівської міської

територіальної громади до переліку тимчасово окупованих російською федерацією територій України.

Загалом обсяг базової та реверсної дотацій в Законі порівняно з редакцією законопроекту, яку було подано на перше читання, зменшився на 2 540,7 млн грн та 1 756,9 млн грн, і відповідно становить:

базової дотації – 30 766,8 млн грн;

реверсної дотації – 18 821,6 млн грн;

✓ виокремлено новий міжбюджетний трансферт у вигляді додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на функціонування територій, на яких ведуться бойові дії, у загальному обсязі 5 150,1 млн грн, який визначено у розмірі 5 відсотків надходжень прогнозного обсягу податку на доходи фізичних осіб на 2026 рік, який розраховано на основі питомої ваги надходжень податку на доходи фізичних осіб в прогнозованому обсязі таких надходжень у 2025 році.

Додаткову дотацію передбачено місцевим бюджетам територій, для яких не визначено дати завершення бойових дій (дати припинення можливості бойових дій) та які на початок бюджетного періоду включено до розділу І переліку відповідних територій, затвердженого у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, у складі видатків за бюджетною програмою за КПКВК 3511060 «Додаткові дотації з державного бюджету місцевим бюджетам»;

✓ передбачено додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації в загальному обсязі 30 383,5 млн грн, частину якого (12 732 млн грн) розподілено між місцевими бюджетами, а саме:

5 726,5 млн грн – для бюджетів місцевого самоврядування тимчасово окупованих територій з метою забезпечення достатнього рівня видатків у таких бюджетах, визначених на основі звіту про виконання відповідних місцевих бюджетів за 2024 рік за видатками загального фонду;

2 339,7 млн грн – для місцевих бюджетів, індекс податкоспроможності яких на 2026 рік становить менше ніж 0,9, з метою збільшення фінансового ресурсу загального фонду місцевих бюджетів, сформованого завдяки податку на доходи фізичних осіб, податку на прибуток та базовій дотації у 2026 році порівняно з обсягом відповідного фінансового ресурсу загального фонду місцевих бюджетів у 2025 році;

373 млн грн – для місцевих бюджетів, у яких надходження податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, у 2021 році становили понад 50 відсотків у структурі надходжень податку на доходи фізичних осіб в обсязі, визначеному в Законі України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» для таких бюджетів;

4 292,8 млн грн – для місцевих бюджетів з метою вирівнювання диспропорцій у доходній частині загального фонду місцевих бюджетів,

що виникли через використання/застосування у розрахунку показників горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів на 2026 рік чисельності наявного населення згідно з даними Державної служби статистики України станом на 01.01.2022, відповідно до пункту 1.2 Бюджетних висновків порівняно з розрахунком показників горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів на 2026 рік, здійсненого з урахуванням кількості осіб, які задекларували/зареєстрували своє місце проживання на підставі даних Державної міграційної служби України станом на 01.10.2025, та визначено як різницю відповідних розрахункових обсягів реверсної / базової дотацій на 2026 рік з урахуванням відповідних особливостей.

✓ збільшено обсяги субвенцій:

на реалізацію публічного інвестиційного проекту на облаштування безпечних умов (облаштування укриттів) у закладах, що надають загальну середню освіту, зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою та у закладах дошкільної освіти (назву уточнено) – 1 000 млн грн;

на реалізацію публічних інвестиційних проектів у сфері охорони здоров'я – 527,9 млн грн;

на формування фондів житла для тимчасового проживання або підтриманого проживання евакуйованих та внутрішньо переміщених осіб і заходів щодо забезпечення їх житлом у сільській місцевості (назву уточнено) – 500 млн грн;

✓ збільшено обсяг додаткової дотації на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутича – 32 млн грн;

✓ виключено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» – 150 млн гривень.

З урахуванням вищезазначеного Мінфін доводить місцевим державним адміністраціям, виконавчим органам відповідних місцевих рад:

визначені Законом показники міжбюджетних відносин (включно з обсягами міжбюджетних трансфертів для відповідних бюджетів), зокрема додаток 5 до Закону «Міжбюджетні трансферти (освітня субвенція, базова, реверсна та додаткова дотації) на 2026 рік» і додаток 6 до Закону «Міжбюджетні трансферти (інші дотації та субвенції) з Державного бюджету України місцевим бюджетам на 2026 рік» (додаток 1 та 2);

розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів та бюджетів місцевого самоврядування на 2026 рік (додаток 3);

розрахунок розподіленого обсягу додаткової дотації на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації та показники міжбюджетних трансфертів на 2026 рік (додаток 4);

текстові статті (додаток 5).

Текстову частину Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» підписав Голова Верховної Ради України.

У процесі складання проєктів місцевих бюджетів необхідно враховувати, що відповідно до вимог частини першої статті 75, частини п'ятої статті 75² проєкт рішення про місцевий бюджет на 2026 рік має ґрунтуватися на показниках прогнозу місцевого бюджету, схваленого Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, виконавчими органами місцевих рад, і враховувати обсяги публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій, розподілених місцевою комісією з питань розподілу публічних інвестицій.

Показники проєкту місцевого бюджету може бути уточнено порівняно з показниками, визначеними у прогнозі місцевого бюджету, з урахуванням:

доведених Міністерством фінансів України показників міжбюджетних відносин на 2026 рік, зокрема в частині міжбюджетних трансфертів;

прийнятих нормативно-правових актів, що впливають на показники місцевого бюджету;

уточнених показників надходжень загального фонду, очікуваних показників надходжень спеціального фонду поточного бюджетного періоду;

прийнятих управлінських рішень органів місцевого самоврядування.

Зауважимо, що доступ до фінансового забезпечення підготовки та реалізації відповідних проєктів можуть мати лише публічні інвестиційні проєкти та програми публічних інвестицій, які пройшли оцінювання, пріоритизацію та відбір за встановленими процедурами і які включено до Єдиного проектного портфеля публічних інвестицій, сформованого на основі середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій регіону (територіальної громади).

З метою підвищення ефективності формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів і належної організації бюджетного процесу на рівні областей та територіальних громад Мінфін здійснив роботу щодо актуалізації форм бюджетних запитів і Типової форми рішення.

Зокрема, внесено зміни до наказів Міністерства фінансів України:

від 25.11.2024 № 604 «Про затвердження Інструкції з підготовки бюджетних запитів місцевого бюджету» (далі – наказ № 604) наказом від 18.09.2025 № 474 «Про затвердження Змін до Інструкції з підготовки бюджетних запитів місцевого бюджету», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.10.2025 за № 1448/44854;

від 03.08.2018 № 668 «Про затвердження Типової форми рішення про місцевий бюджет» (далі – наказ № 668) наказом від 15.09.2025 № 465 «Про внесення змін до Типової форми рішення про місцевий бюджет», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.10.2025 за № 1438/44844).

Вдосконалено додаток 6 до Типової форми рішення в частині відображення обсягів публічних інвестицій у розрізі публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій, розподілених місцевою комісією з питань розподілу публічних інвестицій.

Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій, розподілений місцевою комісією з питань розподілу публічних інвестицій, включений до додатка 6 Типової форми рішення, є складовою бюджету розвитку спеціального фонду. В окремих випадках такий обсяг може відображатися у складі спеціального фонду (за межами бюджету розвитку), наприклад, у разі здійснення відповідних публічних інвестицій завдяки надходженням спеціального фонду місцевих бюджетів згідно зі статтею 69¹ Кодексу.

Під час формування бюджетних програм до рішення про місцевий бюджет, спрямованих на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій, необхідно враховувати основні напрями публічного інвестування, визначені середньостроковим планом пріоритетних публічних інвестицій регіону (територіальної громади). Зазначимо, що бюджетним законодавством не передбачено можливості внесення змін до середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій регіону (територіальної громади).

Видатки капітального характеру / капітальні видатки, які за визначенням не належать до публічних інвестицій, що спрямовуються на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій, не передбачають комплексу заходів (організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних), визначених на основі національної системи документів стратегічного планування з метою розвитку окремих галузей, секторів економіки, регіонів та територіальних громад, відображаються в загальному фонді місцевого бюджету.

Видатки на капітальний ремонт відображаються в загальному фонді за винятком тих, що належать до системи публічних інвестицій.

Зауважимо, що відповідні зміни внесено до Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2017 № 793 (наказ Міністерства фінансів України від 18.09.2025 № 477), вони передбачають виокремлення видатків на реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій за галузевою ознакою.

Під час складання проєктів місцевих бюджетів необхідно керуватися наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію» (зі змінами) та іншими нормативно-правовими актами, що застосовуються під час складання проєкту місцевого бюджету.

Мінфін сприяє автоматизації та цифровізації робочих процесів, впровадженню електронного документообігу та використання електронних документів у бюджетному процесі, що забезпечує якісний та повноцінний аналіз показників і збереження відповідної інформації.

Оновлені форми додатків до наказів № 604 та № 668 оцифровано в ІАС «LOGICA» з метою можливості складання проєкту рішення про місцевий бюджет

на 2026 рік та запитів до нього за допомогою автоматизованої інформаційно-аналітичної системи, що використовується на місцевому рівні.

Також відповідно до Кодексу головні розпорядники бюджетних коштів та інші учасники бюджетного процесу мають враховувати гендерні аспекти під час планування, виконання та звітування про виконання бюджетних програм.

Питання гендерної рівності не має розглядатись окремо від політики, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник, оскільки воно є наскрізним і стосується всіх сфер, де присутні чоловіки й жінки як надавачі чи отримувачі публічних послуг.

Для врахування гендерних аспектів під час формування місцевих бюджетів необхідно дотримуватися норм Закону України від 08.09.2005 № 2866-IV «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р, використовувати Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 02.01.2019 № 1 (далі – Методичні рекомендації), а також керуватися нормативно-правовими актами, що регулюють питання гендерної рівності, й іншими документами, які, зокрема, містять інформацію про зобов'язання України з цих питань. Методичними рекомендаціями передбачено, що головний розпорядник має врахувати гендерні аспекти під час визначення обсягу та якості всіх публічних послуг, що надаються в межах бюджетної програми.

Це дає можливість зменшити вже наявні негативні тенденції та дозволяє запобігти їх виникненню, забезпечити гендерні потреби та інтереси як отримувачів, так і надавачів публічних послуг.

Під час формування місцевих бюджетів необхідно враховувати кліматичні аспекти, керуватися Законом України від 08.10.2024 № 3991-IX «Про основні засади державної кліматичної політики», Стратегією формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р, регіональними та місцевими стратегіями адаптації до зміни клімату, регіональними стратегіями розвитку, стратегіями розвитку територіальних громад та планами заходів з їх реалізації.

Рекомендуємо головним розпорядникам включати до пояснювальної записки проекту рішення про місцевий бюджет опис стану впровадження та застосування гендерного підходу та кліматичних пріоритетів з метою реалізації відповідних завдань і цілей на регіональному / місцевому рівні.

Згідно із частиною четвертою статті 28 Кодексу Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцева державна адміністрація, виконавчий орган відповідної місцевої ради забезпечують оприлюднення рішення про місцевий бюджет на своїх офіційних сайтах або в інший спосіб відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» – у десятиденний строк з дня його прийняття.

Звертаємо увагу, що Міністерство фінансів України створило вебпортал «Бюджет для громадян» інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» (www.openbudget.gov.ua), який також є інструментом доступу до публічної інформації та забезпечує прозорість бюджетної політики. Вебпортал надає можливість фінорганам забезпечити виконання зобов'язань щодо оприлюднення рішення про місцевий бюджет у формі відкритих даних.

Оприлюднення публічної інформації одночасно на різних ресурсах (офіційних сайтах та зазначеному вебпорталі) дозволяє збільшити поінформованість громадян щодо місцевих бюджетів і зменшити навантаження на фахівців бюджетної сфери, пов'язане з необхідністю надання відповідей на запити про публічну інформацію.

З метою підвищення ефективності та продуктивності роботи завдяки використанню цифрових технологій учасникам бюджетного процесу на місцевому рівні необхідно в повному обсязі використовувати Інформаційно-аналітичну систему управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів «LOGICA» для обміну даними між собою під час підготовки всіх документів, що використовуються в бюджетному процесі.

Також наполягаємо на неухильному виконанні наказу Міністерства фінансів України від 30.08.2021 № 488 «Про затвердження Порядку обміну електронними документами між Міністерством фінансів України та учасниками бюджетного процесу на місцевому рівні», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.10.2021 за № 1372/36994.

Міністерство фінансів України просить обласні державні адміністрації сприяти забезпеченню належної організації бюджетного процесу в областях, надавати необхідну практичну й методичну допомогу виконавчим органам місцевих рад у процесі формування проєктів місцевих бюджетів на 2026 рік та довести цей лист до відома районних державних адміністрацій.

Додаток: на 180 арк. в 1 прим.

Міністр

Сергій МАРЧЕНКО